

Warszawa, dnia 5 stycznia 2018 r.

Poz. 34

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI**

z dnia 4 grudnia 2017 r.

w sprawie przeprowadzania egzaminu sędziowskiego i prokuratorskiego

Na podstawie art. 52 pkt 3 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (Dz. U. z 2017 r. poz. 146 i 1139) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Rozporządzenie określa:

- 1) zakres, tryb i sposób przeprowadzania egzaminu sędziowskiego i egzaminu prokuratorskiego;
- 2) tryb powoływania i działania zespołów egzaminacyjnych i komisji egzaminacyjnych;
- 3) wzory dyplomów złożenia egzaminu sędziowskiego i egzaminu prokuratorskiego.

2. Użyte w rozporządzeniu skróty oznaczają:

- 1) Dyrektor Krajowej Szkoły – Dyrektora Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury;
- 2) egzamin – egzamin sędziowski oraz egzamin prokuratorski;
- 3) komisja – komisję egzaminacyjną;
- 4) Krajowa Szkoła – Krajową Szkołę Sądownictwa i Prokuratury;
- 5) ustawa – ustawę z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury;
- 6) zespół – zespół egzaminacyjny.

§ 2. Termin przeprowadzenia egzaminu wyznacza Minister Sprawiedliwości, w porozumieniu z Dyrektorem Krajowej Szkoły.

§ 3. 1. Zespół powołuje się nie później niż na sześć miesięcy przed terminem egzaminu.

2. We wniosku o powołanie zespołu Dyrektor Krajowej Szkoły wskazuje członków zespołu, o których mowa, odpowiednio, w art. 32 ust. 6 pkt 2 i 4 i w art. 34 ust. 4 pkt 2 i 4 ustawy.

§ 4. 1. Komisję powołuje się nie później niż na dwa miesiące przed terminem egzaminu.

2. We wniosku o powołanie komisji Dyrektor Krajowej Szkoły wskazuje członków komisji, o których mowa, odpowiednio, w art. 32 ust. 9 pkt 2 i 4 i w art. 34 ust. 5 pkt 2 i 4 ustawy.

§ 5. 1. Część pisemna egzaminu sędziowskiego polega na rozwiązaniu zadań praktycznych przez sporządzenie:

- 1) orzeczenia, wraz z uzasadnieniem, w sprawie karnej;
- 2) orzeczenia, wraz z uzasadnieniem, w sprawie cywilnej.

2. Część pisemna egzaminu prokuratorskiego polega na rozwiązaniu zadań praktycznych przez sporządzenie:

- 1) apelacji od wyroku w sprawie karnej;
- 2) pozwu albo wniosku, albo apelacji w sprawie cywilnej;
- 3) sprzeciwu w postępowaniu administracyjnym albo skargi do wojewódzkiego sądu administracyjnego.

§ 6. 1. Zadania praktyczne zespół może opracować na podstawie akt spraw lub innych materiałów zakwalifikowanych przez zespół na potrzeby egzaminu.

2. Członek zespołu może zwrócić się o udostępnienie akt spraw na potrzeby opracowania zadań praktycznych na egzamin do prezesa sądu lub prokuratora kierującego powszechną jednostką organizacyjną prokuratury, którzy udostępniają akta, chyba że zachodzą istotne przeszkody prawne lub faktyczne.

§ 7. 1. Kazusy na część ustną egzaminu sędziowskiego obejmują zagadnienia z następujących dziedzin prawa:

- 1) prawo cywilne, rodzinne i opiekuńcze;
- 2) postępowanie cywilne z elementami procedury administracyjnej;
- 3) prawo pracy i ubezpieczeń społecznych;
- 4) prawo gospodarcze;
- 5) prawo karne, prawo wykroczeń oraz prawo karne skarbowe;
- 6) postępowanie karne, postępowanie w sprawach o wykroczenia, postępowanie karne skarbowe, postępowanie w sprawach nieletnich oraz prawo karne wykonawcze;
- 7) zagadnienia konstytucyjne oraz zagadnienia ustrojowe dotyczące sądownictwa i innych organów ochrony prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej, prawo Unii Europejskiej oraz problematyka międzynarodowej ochrony praw człowieka.

2. Kazusy na część ustną egzaminu prokuratorskiego obejmują zagadnienia z następujących dziedzin prawa i nauk pokrewnych:

- 1) prawo karne, prawo wykroczeń oraz prawo karne skarbowe;
- 2) postępowanie karne, postępowanie w sprawach o wykroczenia, postępowanie karne skarbowe, postępowanie w sprawach nieletnich oraz prawo karne wykonawcze;
- 3) prawo cywilne, rodzinne i opiekuńcze, elementy prawa pracy i ubezpieczeń społecznych oraz postępowanie cywilne;
- 4) prawo gospodarcze;
- 5) prawo i postępowanie administracyjne;
- 6) kryminalistyka, psychiatria i psychologia sądowa oraz medycyna sądowa;
- 7) zagadnienia konstytucyjne oraz zagadnienia ustrojowe dotyczące prokuratury i innych organów ochrony prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej, prawo Unii Europejskiej oraz problematyka międzynarodowej ochrony praw człowieka.

3. Zestawy kazusów opracowuje się odrębnie dla każdej z wymienionych w ust. 1 i 2 grup zagadnień. Zestaw zawiera trzy kazusy.

4. Zestawy kazusów z poszczególnych grup zagadnień opracowuje się w liczbie co najmniej 50 i umieszcza w bezpiecznych kopertach depozytowych.

§ 8. 1. Nie później niż na miesiąc przed terminem egzaminu przewodniczący zespołu przekazuje przewodniczącemu komisji, za pośrednictwem Dyrektora Krajowej Szkoły, opracowane zadania praktyczne, wraz z materiałami na część pisemną egzaminu, oraz zestawy kazusów na część ustną egzaminu, w sposób uniemożliwiający ich ujawnienie. Przekazanie wymaga sporządzenia protokołu, w którym wskazuje się także sposób i miejsce przechowywania dokumentów, o których mowa w zdaniu pierwszym.

2. Opracowane przez zespół zadania praktyczne wraz z materiałami oraz zestawy kazusów przechowuje się w Krajowej Szkole, w sposób uniemożliwiający ich ujawnienie. Dostęp do nich wymaga upoważnienia przewodniczącego komisji.

§ 9. Dyrektor Krajowej Szkoły, nie później niż na dwa tygodnie przed terminem egzaminu, przekazuje przewodniczącemu komisji listę zdających oraz ogłasza ją na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej Krajowej Szkoły i na tablicy ogłoszeń w siedzibie Krajowej Szkoły, wskazując czas i miejsce przeprowadzenia egzaminu.

§ 10. Przewodniczący komisji wydaje zarządzenia o charakterze porządkowym lub organizacyjnym.

§ 11. 1. Nie później niż na dwa tygodnie przed terminem egzaminu przewodniczący komisji podaje do wiadomości zdających godziny i warunki rejestracji zdających oraz inne niezbędne informacje o sposobie przeprowadzenia egzaminu. Informacje te Dyrektor Krajowej Szkoły zamieszcza na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej Krajowej Szkoły.

2. Niestawienie się zdającego na egzamin w wyznaczonym terminie, bez względu na przyczynę, uważa się za nieprzyśtażenie do egzaminu.

§ 12. 1. Przed rozpoczęciem każdej części egzaminu zdający okazuje komisji dokument tożsamości.

2. Zdający nie może posiadać urządzeń służących do przekazu, odbioru i rejestracji informacji na odległość ani urządzeń służących do elektronicznego gromadzenia, pobierania lub przetwarzania danych.

§ 13. 1. Przewodniczący komisji może wykluczyć z egzaminu zdającego, który w trakcie jego trwania komunikuje się z innym zdającym lub z osobą z zewnątrz albo w inny sposób celowo zakłóca przebieg egzaminu lub posiada urządzenie, o którym mowa w § 12 ust. 2, lub materiały inne niż wskazane w § 19 i § 24 ust. 2.

2. Wykluczenie z egzaminu, ze wskazaniem jego przyczyny, odnotowuje się w protokole przebiegu egzaminu.

3. Wykluczenie z egzaminu jest równoznaczne z uzyskaniem z egzaminu 0 punktów.

§ 14. 1. W sali, w której przeprowadza się egzamin, poza zdającymi mogą być obecni tylko członkowie komisji, obserwatorzy oraz osoby upoważnione przez przewodniczącego komisji.

2. Obserwatorzy, o których mowa w ust. 1, przekazują organom, które ich wskazały, informacje o przebiegu egzaminu i dostrzeżonych nieprawidłowościach.

3. Obserwatorzy, o których mowa w ust. 1, nie mają wglądu do zadań egzaminacyjnych przed rozpoczęciem egzaminu.

§ 15. W trakcie egzaminu zdający może opuścić salę jedynie w uzasadnionych przypadkach, po uzyskaniu zgody przewodniczącego komisji, pod nadzorem członka komisji.

§ 16. 1. Zdająca karmiąca dziecko piersią ma prawo do dwóch półgodzinnych przerw w czasie trwania każdego dnia egzaminu.

2. Zdająca karmiąca więcej niż jedno dziecko ma prawo do dwóch przerw, po 45 minut każda, w czasie trwania każdego dnia egzaminu.

3. Przerwy na karmienie, o których mowa w ust. 1 i 2, na wniosek zdającej mogą być udzielane łącznie. Wykorzystane przez zdającą przerwy na karmienie nie podlegają wliczaniu do czasu trwania egzaminu.

4. Uprawnienie, o którym mowa w ust. 1 i 2, przysługuje zdającej, która, nie później niż na 3 dni przed terminem egzaminu, złoży zaświadczenie lekarskie potwierdzające fakt karmienia dziecka piersią.

5. W przypadku złożenia zaświadczenia, o którym mowa w ust. 4, za pośrednictwem polskiej placówki pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 1481), kopia tego zaświadczenia powinna zostać doręczona do Krajowej Szkoły nie później niż w terminie określonym w ust. 4. Kopia ta może zostać przesłana drogą elektroniczną.

§ 17. 1. Część pisemna egzaminu trwa dwa dni, po sześć godzin dziennie.

2. W pierwszym dniu części pisemnej egzaminu sędziowskiego zdający rozwiązują zadanie praktyczne, o którym mowa w § 5 ust. 1 pkt 1, a w drugim dniu – zadanie praktyczne, o którym mowa w § 5 ust. 1 pkt 2.

3. W pierwszym dniu części pisemnej egzaminu prokuratorskiego zdający rozwiązują zadanie praktyczne, o którym mowa w § 5 ust. 2 pkt 1, a w drugim dniu – zadania praktyczne, o których mowa w § 5 ust. 2 pkt 2 i 3.

§ 18. Część pisemną egzaminu komisja przeprowadza w obecności co najmniej czterech członków komisji.

§ 19. Podczas części pisemnej egzaminu zdający mogą posługiwać się tekstami aktów prawnych, komentarzami i orzecnictwem, podlegającymi kontroli i zaakceptowanymi przez komisję.

§ 20. 1. Część pisemna egzaminu jest przeprowadzana przy użyciu zapewnionego przez Krajową Szkołę sprzętu komputerowego, uniemożliwiającego przekaz, odbiór i rejestrację informacji na odległość oraz korzystanie z danych innych niż określone w § 19.

2. W szczególnie uzasadnionych przypadkach Dyrektor Krajowej Szkoły lub przewodniczący komisji może zarządzić rozwiązywanie zadań praktycznych w czasie części pisemnej egzaminu odręcznie.

§ 21. 1. Prace egzaminacyjne zawierające rozwiązanie zadań praktycznych, o których mowa w § 5, są kodowane. Dane zdających wraz z przypisanymi im kodami komisja zabezpiecza i przechowuje w sposób uniemożliwiający dostęp do nich osobom nieuprawnionym.

2. Komisja rozkodowuje prace egzaminacyjne po dokonaniu oceny wszystkich prac egzaminacyjnych.

§ 22. 1. Oceny rozwiązania zadań praktycznych, o których mowa w § 5 ust. 1 i ust. 2 pkt 1, dokonuje się w systemie punktowym, z zastosowaniem skali od 0 do 60 punktów. Do zadań praktycznych, o których mowa w § 5 ust. 2 pkt 2 i 3, stosuje się skalę od 0 do 30 punktów.

2. Ocena rozwiązania zadań praktycznych, o których mowa w § 5 ust. 1, obejmuje:

- 1) prawidłowość konstrukcji orzeczenia;
- 2) prawidłowość zastosowanych przepisów prawa i ich wykładni;
- 3) prawidłowość dokonania ustaleń faktycznych, oceny dowodów i rozstrzygnięcia;
- 4) sposób formułowania wypowiedzi.

3. Do oceny rozwiązania zadań praktycznych, o których mowa w § 5 ust. 2, przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

4. Oceny rozwiązania każdego zadania praktycznego dokonują, niezależnie od siebie, dwaj członkowie komisji. Każdy z oceniających, poza wskazaniem liczby przyznanych punktów, sporządza zwięzłe uzasadnienie oceny, które dołącza się do protokołu posiedzenia komisji.

5. Liczba punktów uzyskanych przez zdającego za rozwiązanie danego zadania praktycznego jest średnią arytmetyczną liczby punktów przyznanych przez każdego z oceniających członków komisji.

6. Liczba punktów uzyskanych z części pisemnej egzaminu jest sumą punktów uzyskanych za rozwiązanie poszczególnych zadań praktycznych.

§ 23. 1. Komisja ogłasza wyniki części pisemnej egzaminu w terminie nie dłuższym niż miesiąc od dnia zakończenia tej części egzaminu i sporządza listę osób dopuszczonych do części ustnej egzaminu.

2. Do części ustnej egzaminu sędziowskiego może zostać dopuszczony zdający, który z części pisemnej egzaminu uzyskał co najmniej 72 punkty i nie mniej niż 18 punktów za rozwiązanie każdego z zadań praktycznych.

3. Do części ustnej egzaminu prokuratorskiego może zostać dopuszczony zdający, który z części pisemnej egzaminu uzyskał co najmniej 72 punkty i nie mniej niż 18 punktów za rozwiązanie zadania praktycznego, o którym mowa w § 5 ust. 2 pkt 1, oraz nie mniej niż 9 punktów za rozwiązanie każdego z zadań praktycznych, o których mowa w § 5 ust. 2 pkt 2 i 3.

§ 24. 1. Część ustną egzaminu przeprowadzają poszczególni członkowie komisji, będący specjalistami z danej dziedziny prawa lub nauki pokrewnej, w obecności pozostałych członków komisji. Członkowie komisji mogą zadawać pytania uzupełniające, związane z treścią przypadku.

2. Podczas części ustnej egzaminu zdający mogą posługiwać się tekstami aktów prawnych udostępnionymi przez komisję.

§ 25. 1. W części ustnej egzaminu zdający rozwiązują kazusy, losując po jednym zestawie kazusów z każdej grupy zagadnień, o których mowa, odpowiednio, w § 7 ust. 1 albo ust. 2.

2. Po wylosowaniu zestawu kazusów z danej grupy zagadnień zdający ma prawo przygotowania się do odpowiedzi w czasie nie krótszym niż 15 minut.

§ 26. 1. Oceny rozwiązania przypadku dokonuje się w systemie punktowym, z zastosowaniem skali od 0 do 10 punktów. Do oceny rozwiązania przypadku stosuje się odpowiednio przepis § 22 ust. 2.

2. Oceny rozwiązania przypadku dokonuje członek komisji będący specjalistą z danej dziedziny prawa lub nauki pokrewnej.

3. Liczba punktów uzyskanych za część ustną egzaminu jest sumą punktów uzyskanych za rozwiązanie poszczególnych przypadków.

§ 27. Komisja ogłasza wyniki części ustnej i wyniki egzaminu niezwłocznie po wyczerpaniu przewidzianej na dany dzień listy zdających.

§ 28. 1. Podstawą ustalenia wyniku egzaminu jest suma punktów uzyskanych przez zdającego za część pisemną i część ustną egzaminu.

2. Za złożenie egzaminu z wynikiem pozytywnym uważa się uzyskanie przez zdającego co najmniej 198 punktów.

3. Jeżeli zdający w trakcie części ustnej egzaminu nie uzyskał z każdej grupy zagadnień, o których mowa, odpowiednio, w § 7 ust. 1 i ust. 2, co najmniej 15 punktów, przyjmuje się, że wynik egzaminu jest negatywny.

4. Zdający, który przystąpił do części pisemnej egzaminu, ale nie został dopuszczony do części ustnej, uzyskuje z egzaminu wynik negatywny.

§ 29. 1. Przebieg egzaminu oraz posiedzenia komisji są protokolowane. Protokoły posiedzeń komisji stanowią załączniki do protokołu przebiegu egzaminu.

2. Protokół przebiegu egzaminu podpisują wszyscy członkowie komisji oraz obserwatorzy. Protokół posiedzenia komisji podpisują wszyscy członkowie komisji obecni na posiedzeniu oraz obserwatorzy.

§ 30. Niezwłocznie po zakończeniu egzaminu przewodniczący komisji przekazuje Dyrektorowi Krajowej Szkoły protokół przebiegu egzaminu wraz z pełną dokumentacją.

§ 31. 1. Obsługę administracyjno-biurową oraz techniczną zespołów i komisji, w tym odpowiednie warunki przechowywania dokumentacji związanej z przeprowadzaniem egzaminów, zapewnia Dyrektor Krajowej Szkoły.

2. Pracownicy Krajowej Szkoły oraz osoby delegowane do Krajowej Szkoły, skierowani do obsługi administracyjno-biurowej i technicznej zespołów lub komisji, mogą być obecni przy pracach, odpowiednio, zespołów i komisji.

§ 32. 1. Wzór dyplomu złożenia egzaminu sędziowskiego jest określony w załączniku nr 1 do rozporządzenia

2. Wzór dyplomu złożenia egzaminu prokuratorskiego jest określony w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

§ 33. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.¹⁾

Minister Sprawiedliwości: *Z. Ziobro*

¹⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 29 lipca 2016 r. w sprawie przeprowadzania egzaminu sędziowskiego i prokuratorskiego (Dz. U. poz. 1166), które traci moc na podstawie art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury, ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1139) z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

Załączniki do rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości
z dnia 4 grudnia 2017 r. (poz. 34)

Załącznik nr 1

WZÓR DYPLOMU ZŁOŻENIA EGZAMINU SĘDZIOWSKIEGO

RZECZPOSPOLITA POLSKA
KRAJOWA SZKOŁA SĄDOWNICTWA I PROKURATURY

DYPLOM
ZŁOŻENIA EGZAMINU SĘDZIOWSKIEGO

Pan(i) .....
(imiona i nazwisko)

syn/córka .....
(imię ojca)

urodzony(-na) dnia ..... W .....
(data urodzenia) (miejsce urodzenia)

złożył(a) egzamin sędziowski w dniach .....
i uzyskał(a) ..... pkt

.....
(miejsce i data wystawienia dyplomu)

.....
(pieczęć KSSIP)

.....
(podpis Dyrektora KSSIP)

NR/ROK

WZÓR DYPLOMU ZŁOŻENIA EGZAMINU PROKURATORSKIEGO

RZECZPOSPOLITA POLSKA
KRAJOWA SZKOŁA SĄDOWNICTWA I PROKURATURY

DYPLOM
ZŁOŻENIA EGZAMINU PROKURATORSKIEGO

Pan(i) .....
(imiona i nazwisko)

syn/córka .....
(imię ojca)

urodzony(-na) dnia ..... W .....
(data urodzenia) (miejsce urodzenia)

złożył(a) egzamin prokuratorski w dniach .....

i uzyskał(a) ..... pkt

.....
(miejsce i data wystawienia dyplomu) (pieczęć KSSIP) (podpis Dyrektora KSSIP)

NR/ROK